

Enskild motion

Motion till riksdagen 2016/17:2653

av **Saila Quicklund (M)**

Finlandssvenskar som nationell minoritet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning om att erkänna finlandssvenskarna som nationell minoritet i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Sveriges band till Finland är mycket starka. Sverige och Finland var ett rike från medeltiden till rikssprängningen efter kriget 1808–1809, och även därefter har kontakterna varit många och täta.

Det lever idag många människor med finska rötter i Sverige. Skogsfinnar eller svedjefinnar var en grupp finnar som flyttade från dåvarande östra rikshalvan till delar av Norrland, Bergslagen och Värmland från slutet av 1500-talet. Även därefter flyttade människor mellan rikets östra och västra delar. Efter andra världskriget intensifierades strömmen av människor som valde att flytta från Finland till Sverige. Bland dessa fanns såväl finskspråkiga som svenskspråkiga människor.

Ibland används begreppet sverigefinländare för att beteckna samtliga personer i Sverige med finländska rötter. Sverigefinnar är den delgrupp av dessa personer vars rötter är finskspråkiga. Finlandssvenskarna i Sverige är de sverigefinländare vars bakgrund är svenskspråkig.

Sverigefinnarna är en av Sveriges fem nationella minoriteter. Med den här motionen vill jag väcka frågan om att erkänna även finlandssvenskarna som en nationell minoritet i Sverige med stöd av Europarådets ramkonvention om skydd för nationella minoriteter.

Finlandssvenskarnas riksförbund i Sverige (FRIS) arbetar sedan länge för att finlandssvenskar ska erkännas som nationell minoritet. Regeringen har hittills sagt nej med hänvisning till att finlandssvenskarna talar svenska och att minoritetsstatus är nära kopplat till frågan om gruppen har ett eget språk eller inte. Eftersom finlandssvenskarna talar en varietet av majoritetsspråket, svenska, har finlandssvenskarna hittills inte erhållit status som nationell minoritet.

Europarådets ramkonvention anger dock inte förekomsten av ett eget språk som en nödvändig förutsättning för att en grupp ska kunna klassificeras som en nationell minoritet, utan lyfter även fram andra omständigheter såsom kultur, historia och samhörighet. Minoritetsspråken skyddas i stället särskilt genom Europarådets stadga om landsdels- eller minoritetsspråk.

Ett erkännande av finlandssvenskarna som nationell minoritet skulle stärka gruppens identitet och bidra till ökad kunskap om finlandssvenskar, men framför allt vara ett erkännande från den svenska staten av att den finlandssvenska gruppen finns och har lämnat viktiga bidrag till Sveriges utveckling. FRIS har bland annat skrivit så här:

Finlandssvenskarna i Sverige har ursprungligen tagit med sig den finlandssvenska kulturen från Finland, värnat om den och för den vidare genom generationer här. Detta uttrycker sig i litteratur, måleri, musik, scenkonst av olika slag med mera. Även inom matkulturen finns skillnader och specialiteter. Denna finlandssvenska kultur är en blandning av influenser och drag från olika håll i den nära omvärld som är den finlandssvenska kulturens geografiska vagga, det vill säga de finländska kustområdena av idag. Eftersom dagens Finland tillhörde det svenska riket fram till 1810 kan man till och med säga att såväl sverigefinska som finlandssvenska kulturyttringar i Sverige har många svenska rötter av ett äldre slag men även helt egna och andra rötter.

/.../

Den stora skillnaden med en uppnådd minoritetsstatus enligt den s.k. ramkonventionen är erkänslan, dvs. att bli erkända och igenkända för dem vi är, sverigefinländare med svenskspråkig bakgrund redan från Finland. Beroende på flera historiska och nutida omständigheter har det visat sig att en stor grupp personer i Sverige – och faktiskt även många myndigheter – uppfattar oss felaktigt antingen som sverigefinnar, dvs. som personer med ett finskt modersmål/förstaspråk, eller som dialekttalande svenskar, men då med bakgrund i Sverige, t.ex. från Dalarna eller Gotland. Att det existerat och existerar finlandssvenskar i Finland som kunde ha flyttat till Sverige är för många i Sverige ett totalt mysterium. Det är förmodligen så att man själv måste ha upplevt en sådan brist på erkänsla och igenkännande för att riktigt förstå hur smärtsamt detta är. Det känns också rätt märkligt att man i Sverige är så omedveten om denna samspråkiga grupps existens.

Ett erkännande av finlandssvenskarna som en nationell minoritet skulle kunna ske antingen genom att finlandssvenskar erkänns som en del av den redan befintliga nationella minoriteten sverigefinnar eller genom att finlandssvenskarna erkänns som en egen, sjätte nationell minoritet i Sverige.

Eftersom finlandssvenskar talar svenska som modersmål skulle en sådan reform vara förhållandevis okomplicerad att genomföra. Det är kraven i Europarådets stadga om landsdels- eller minoritetsspråk som medför kostnader för kommunikation med myndigheter på minoritetsspråk, barnomsorg och äldreomsorg på minoritetsspråk osv. Däremot skulle ett erkännande som nationell minoritet ha stor betydelse för finlandssvenskarna. Det vore vidare värdefullt för den övriga svenska befolkningen att öka kunskapsnivån om finlandssvenskarna och deras historia.

Mot bakgrund av detta borde regeringen utreda möjligheten att erkänna finlandssvenskarna som nationell minoritet i Sverige.

Saila Quicklund (M)